

Predikatie van ds. Voorthuysen, gehouden in de Oud Gereformeerde Gemeente te Waddinxveen op 2 mei 1963.

Zingen Psalm 17:3 (oude rijm)

Zegenbede

Tekst: Joh. 21:17

Mijne vrienden,

Wij lezen bij de profeet, dat de kroon moest worden omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd.

Natuurlijk heeft dat een letterlijke, maar zeker ook een geestelijke betekenis.

Drie maal omgekeerd, drie maal afgesneden:

1. afgesneden van de wereld, de duivel, de zonde of de godsdienst.
2. afgesneden van de gronden, je bekering, je bevinding, je hoopjes en verwachting, ja van al je eigengerechtigheid.
3. afgesneden van je leven om met alles naar recht verloren en naar recht verdoemd te worden, om door recht verzoend en verlost te worden, afgesneden uit Adam en ingeplant in Christus.

Zou je dat niet weten? Overgegaan uit de dood in het leven - een mens in Christus, zou je dat niet weten? Mens, houdt toch op. Genoeg.

Petrus had Jezus drie maal verloochend; daarom beluisteren wij in ons tekstgedeelte de drievoudige herstelling van zijn knechtschap.

- Wij zien: 1. een vergelijkende vraag
2. een onderzoekende vraag
3. een allesbeslissende vraag

Maar eerst trachten we met elkander te zingen, en wel Psalm 139:1 en 14 (oude rijm).

Het gaat hier niet over het kindschap, maar over het knechtschap van Petrus.

Goed uit elkaar houden. Je hebt kinderen, die geen knechten zijn en je hebt knechten, die geen kinderen zijn.

Je hebt ook kinderen, die er helaas een knechtschap bijgenomen hebben. Maar daar gaat niets van uit, daar komt God niet in mee, daar gaat geen kracht van uit. Die kunnen een gemoedelijk praatje houden en wat van d'r eigen vertellen, maar de Heere komt er iet in mee; die preken christenen, maar geen Christus.

Je hebt ook knechten, die geen kinderen zijn. Kan dat dan ook? Ja zeker; was Bileam geen knecht? Een heerlijke knecht met Messiaans licht, even zuiver en heerlijk als Jesaja en Jeremia en zovele anderen.

Was Judas geen knecht? Uitgezonden door Christus, duivelen uitgeworpen; denk er om dat hij geen halve boodschap heeft gebracht, hoor - Wet en Evangelie, vloek en zegen heeft hij verkondigd, separerend.

Maar het was en bleef een duivel en geen kind. Dat is iets voor dominees, vooral voor deze tijd, om duizend maal te onderzoeken of het knechtschap niet genomen is en of het kindschap er aan verbonden is.

Was Saul geen knecht? Een heerlijke knecht. Zelfs na zijn dood bezingt David hem als de gezalfde des Heeren. Maar het was toch een verwerpene.

David was kind én knecht en Petrus was ook kind én knecht.

Ik hoor iemand zeggen: dat snap ik toch nog niet zo goed van kind en knecht.

Dan gaan we even naar het Evangelie van Mattheüs 7:22.

Te dien dagen zullen ze zeggen: Hebben we niet in Uwe Naam gepraat? Gesproken? Gepreekt? Veel meer: geprofeteerd! Ja, dat kan, dat is waar wat ze zeggen! Geprofeteerd, dat wil zeggen: ze hebben gesproken: Gode verheerlijkend, Christus verkondigend en Kerk vertroostend.

Denkt u dat dat wat teveel gezegd is? Dat komt er van als jullie de kanttekeningen niet onderzoeken. Wat wil dat zeggen: in Uwe Naam? Dit: op Uw bevel en door Uwe kracht als Uw dienaars (daar heb je het knechtschap) en tot meerdere verbreiding van Gods eer.

Dus je kunt door Christus bevel worden uitgezonden om te profeteren; je kunt het in Christus' kracht doen, ja zelfs Gode verheerlijkend en toch moeten horen: Ik heb u nooit gekend. Als namelijk, hoewel ze als knecht heerlijk waren.

Dat is weer zo'n tekst voor dominees. Het kan ver gaan, het gaat nauw uit!

Maar Petrus was dus kind, dat is het belangrijkste; maar hij was ook knecht, ja een apostel Jezu Christi.

Het kindschap is onverliesbaar, er is geen afval der heiligen, dat kindschap vloeit uit en ligt verankerd in het onberouwelijk en eeuwig, souverain welbehagen Gods, Die Zijn Kerk liefheeft met een eeuwige liefde.

Dat kindschap is ook niet te verzondigen. Miljoenen van zonden kunnen niet een ogenblik een kindschap wegnemen, hoewel God volgens Erskine om één zonde een miljoen werelden zou kunnen verdoemen.

Ik bezweer u, dat u dit niet misbruikt in antinomiaanse zin, maar waar is het.

Wel kan God vanwege de zonden Zijn aangezicht verbergen en Zijn gevoelige tegenwoordigheid intrekken en de ziel in de duisternis laten tot aan, ja zelfs tot in zijn dood.

Volgens de uitleggers heeft het bij David ongeveer een jaar geduurd voordat het kindschap hersteld werd in de dadelijkheid, door middel van Nathan, die van Godswege daartoe gezonden was.

Maar de Heere is zo oneindig vrij, dat Hij een ziel in het nachtelijk duister kan laten sterven om een in onze ogen betrekkelijk veel kleinere zonde, zodat zo'n ziel denkt weg te sterven, voor eeuwig vanwege de verlaten Gods, terwijl hij toch eeuwig zal zingen van Gods goedertierenheden.

Maar het knechtschap kun je verliezen; dat begint in de tijd en eindigt in de tijd, maar het kindschap vloeit uit de eeuwigheid en duurt tot in eeuwigheid.

Maar het knechtschap kun je ook weer terugkrijgen. Je kunt het dus verzondigen, verliezen voor goed, maar ook weer terugkrijgen. En dat gebeurde bij Petrus.

Het kindschap was al lang weer in de dadelijkheid hersteld. Toen de laatste eedzwering en vloeken maar amper van z'n lippen gerold waren, toen is dat al hersteld.

Direkt daarop keek Christus hem aan en van die blik ging zoveel liefde uit, zoveel trouw tegenover zijn ontrouw, zo hartvernederend, dat hij naar buiten gaande bitterlijk weende met een hartelijke droefheid over de zonden, die een onberouwelijke bekering werkte tot de zaligheid.

Dat wordt ook wel bewezen bij de opstanding, als hem eerst een aparte boodschap gedaan wordt: zegt het Zijn discipelen én Petrus; en als hij later zelfs een aparte openbaring krijgt: en is van Cefas gezien.

En dacht u dat God over de zonde heen kwam zonder voorafgaand berouw en herstelling? Maar hier gaat het over het knechtschap. Dat moest eerst recht gezet worden.

God is een God van orde. Wanorde, liegerij en bedriegerij, dat is van ons. Helaas bestaat het grootste gedeelte van onze godsdienst uit knoeierij en bedriegerij.

Laat maar lopen, zeggen we dan, het is toch een bekeerde man, niet op iedere slak zout leggen, we gaan allemaal weleens te ver.

Maar zo doet God het niet, hoor! De apostelen hadden Petrus al lang weer aangenomen, twee zondagen was hij met hen vergaderd geweest en in de week nog, die hadden het nergens over. Maar Christus wel.

Petrus had Hem in het openbaar ten aanhore van God, van duivelen, engelen en mensen verloochend en daarom moest hij in het openbaar ondervraagd worden. Daarom komen we nu bij ons eerste puntje: een vergelijkende vraag.

Simon, Jona's zoon. Waarom geen Simon Petrus? Omdat Petrus zijn ambtsnaam was, de naam van zijn knechtschap en nu doet Christus hier net alsof hij geen knechtschap heeft. Dat had hij ook niet meer, want dat was verzondigd; daarom Jona's zoon, hebt gij Mij liever dan dezen? Dat wil zeggen: hebt gij Mij vuriger, krachtiger, meer lief dan de andere discipelen Mij liefhebben?

Dat had hij toch door laten schemeren: al zouden ze allen aan U geërgerd worden, ja die mogelijkheid is er wel, dat zie ik er wel in, maar ik niet, hoor, geenszins, daar is mijn liefde te sterk voor. Kijk maar na in de kanttekeningen!

Voor we nu verder gaan, moet ik eerst een klein beetje, ter verduidelijking van het antwoord van Petrus, vertellen van de grondtaal, dus van het Grieks.

Zeg nou niet: niks met Grieks te maken, want het heeft God behaagd om het ganse Nieuwe Testament door de werking des Heiligen Geestes onfeilbaar te inspireren, niet in het Nederlands of Engels, maar in de Griekse taal.

Dus nooit meer zeggen: niks met Grieks te maken, want dat is roekeloos en onverschillig. Nu zijn er in het Grieks twee woorden voor liefhebben; wel meer, maar in het bijzonder deze twee: 1. AGAPAN, dat is een zuivere, onbesmette, heilige liefde

2. VIELLEIN, dat betekent houden van of genegenheid hebben voor iemand.

Nu vraagt Christus: hebt gij Mij lief, meer Agapan dan dezen?

Hij vraagt dus naar die zuivere liefde, of Petrus die meer heeft dan de rest.

En dan zegt Petrus: Ja Heere, Gij weet dat ik u liefheb, dat ik U viellein. Petrus durft dat hoge woord van Jezus niet over te nemen en zegt eigenlijk: Gij weet dat ik van U houd, dat ik genegenheid voor U heb.

Die zuivere, reine liefde kan hij niet vinden, laat staan dat Hij die meer zou hebben dan de anderen, maar toch houdt hij van Hem, daarom: viellein.

2^e puntje: een onderzoekende of beproevende vraag.

Simon Jona's zoon hebt gij Mij lief? En weer vraagt Jezus naar die heilige, zuivere liefde. "Dan dezen" zegt Hij er niet meer bij, dat was er al afgebrand, Petrus was al een eind gezakt. Weer zegt Hij dus: Agapan.

En weer durft Petrus dat niet over te nemen en weer antwoordt hij met dat mindere woord: viellein.

En als hij dan tweemaal beleden heeft, dat hij toch van Hem hield, ondanks alles en dat ten aanhore van de ganse Kerk, vertegenwoordigd in de apostelen, dan doet Jezus: de allesbeslissende vraag, maar dan gaat Hij dat beginseltje van Petrus beproeven en daarom neemt Hij ook dat woord van Petrus over en vraagt hem ten derde male: hebt gij Mijn niet Agapan, maar viellein? O, dat beginseltje moet ook nog weer in de smeltkroes, gelouterd moet het worden, gesepareerd.

Dan wordt Petrus bedroefd. Niet boos, niet stekelig, niet kwaad.

Dat worden ze tegenwoordig. Als je maar vraagt: zou je je niet vergissen, bedrieg je je niet, het gaat op een eeuwigheid aan, ja als ze maar denken dat je het niet gelooft, dan worden ze al nijdig.

Petrus niet, hoor, die wordt bedroefd en antwoordt niet meer 'ja Heere', maar hij komt met z'n beginseltje in de deugden Gods terecht, daar moet het waar zijn, daar moet het verklaard liggen. Hij zegt: Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb, liever sterf ik, dan dat ik dat zou ontkennen, dwars door alles heen is dat toch waar, omdat het bij U waar is, kijk er maar in, Heere, het is toch Uw eigen werk.

Dan is het genoeg, dan krijgt Petrus voor de derde maal een opdracht: weid Mijne schapen, en is zijn knechtschap in het openbaar hersteld.

Eerst zingen we een versje en wel Psalm 138:4 (oude rijm).

Laten we nu nog even nagaan hoe die Petrus de lammetjes en de schapen gehoed en geweid heeft.

Dan gaan we naar zijn brieven toe. Eerst de eerste brief. Hoofdstuk 1:5: Die in de kracht Gods bewaard wordt. Niet in eigen kracht, niet dor je bekering, maar door het geloof. Ze worden bewaard, daar staat God voor in.

Dan vers 23. "Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods."

Dus wedergeboren, levendgemaakt, niet uit vergankelijk, menselijk, gemoedelijk, maar uit onvergankelijk zaad van Gods Woord. Levendgemaakt door een tweesnijdend scherp zwaard, waardoor ze zijn afgesneden uit Adam en lammetjes Jezu Christi geworden zijn. Dat is wat anders dan die levendmakingen en die beginseltjes van deze dagen, allemaal vergankelijk zaad.

En in hoofdstuk 2:1-3 vermaant hij de Kerk om af te leggen alle kwaadheid en bedrog, geveinsdheid en nijdigheid, alsof hij wil zeggen: daar ben je toch niet toe geroepen, daarvoor ben je toch niet gehaald uit dat modderige slijk der zonde en die ruisende kuil van ongerechtigheden.

En in vers 2: om als nieuwgeboren kinderen? nee kinderkens (die namen niet zulke grote sprongen) zeer begerig te zijn naar het geestelijke voedsel van de redelijke, onvervalste geestelijke melk om daardoor op te wassen.

En dan vers 25: Daar gaat hij de Kerk opnieuw weer bij d'r afkomst bepalen.

Want gij waart als dwalende schapen in onwetendheid en blindheid.

Dat moeten ze maar niet vergeten, hoewel ze nu bekeerd zijn tot de Herder en Opziener hunner zielen, dat is God in Christus.

En dan hoofdstuk 4:18. Kijken wat daar staat. O, dat is een echte tekst voor de kleintjes, dat is spijs voor de lammetjes. "Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?"

Een rechtvaardige is een mens met een geredde ziel, een mens met een verzoende schuld, een mens in Christus. O lammetjes, zegt Petrus, zo'n mens wordt maar op het kantje af, op de punt van een naald zalig. Niet bij God vandaan, daar is een eeuwige ruimte en zekerheid, maar in de waarneming en inleving nauwelijks. En waar zal dan toch een mens voor eigen rekening, een mens met een openstaande schuld verschijnen, als God om Zijn Beeld vraagt?

Teksten waarbij de vaders in de genade en de moeders in Israël de haren ten berge rijzen, gebruikt Petrus om de schaapjes en lammetjes te weiden.

En in hoofdstuk 5 gaat hij ze leren onderdanig te zijn, met ootmoedigheid bekleed te zijn of versierd, nuchteren te zijn en te waken.

En dan gaat hij z'n eerste brief eindigen met deze woorden: Vrede zij u allen.

Hij spreekt immers tegen de Kerk, maar toch doet hij er een bepaling bij, want er is altijd kaf onder het koren geweest, daarom moet ook dit weer gesepareerd worden: allen die in Christo Jezu zijt. Net zo, die alleen. Anders is er geen vrede. Dit is een vrede die met een kus van het lieve recht is gegroet. Amen, zegt hij - dat is waar en zeker.

Dan nog even in de tweede brief kijken.

Hoofdstuk 2:20, 21. Al weer zo'n kostelijke tekst voor kleintjes en komende zielen.

“Want indien zij, nadat zij door de kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus” dat kan: in zekere zin Christuskennis, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, waarin ze eertijds leefden en zich nu bij de Kerke Gods hebben gevoegd, hetgeen huichelaars en onwedergeborenen allemaal kunnen hebben en doen door de gemene werkingen des Heiligen Geestes; en toch weer daarin gewikkeld en van dezelve overwonnen worden. Zo is het laatste erger dan het eerste. Want het ware hun beter dat zij de weg der gerechtigheid (dat is Christus) niet gekend hadden.

Mensen, er gaan er wat verloren met Godskennis, zelfkennis en Christuskennis, alles onder de gemene werkingen. Hier begint de huichelaar en nabijkomende te stikken en de oprechte wordt hier vrolijk en die wil het niet anders horen, omdat het waar is.

Dan nog hoofdstuk 3:17. “Wacht u, dat gij niet door de verleiding der gruwelijke mensen (valse leraars) mede afgerukt wordt en uitvalt van uw vastigheid.

En dat kan? Er is toch geen afval der heiligen? Nee, dat is onmogelijk, maar ze kunnen wel in dwalingen vallen en daarom hebben ze steeds weer vermaningen nodig om in de middellijke

weg alles te doen wat hun daarvoor kan bewaren.

En dan eindigt hij: Maar wast op, dat is: neemt dagelijks meer en meer toe in de genade en kennis. Hoor je de volgorde? Genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, Hem, Hem, altijd en alleen Hem, beide nu, in dit leven, en in de dag der eeuwigheid, Hem, eeuwig Hem.

Wat een trouwe leiding van Petrus!

We eindigen. Gij weet alle dingen. Bent u daar blij mee? Zo, dat is een heel stuk.

Is daar grond voor? Waag het toch niet met een toestandje en een gestalte.

Duizenden liggen er in de hel, die duizend maal meer ondervonden hebben dan u.

God wist er niets van. Met eerbied: God vraagt naar God, naar Zijn eigen, zaligmakende werkje. Ik zou liegen als ik er niet blij mee was. Aan de ene kant een voorportaal der hel, maar toch: Gij weet alle dingen, Gij weet dat er toch iets, al is het nog zo ver weg, ligt te leunen, te steunen, te hopen op hope tegen hope, te vertrouwen, te geloven in de Zoon van God.

Bij ogenblikken mag de Kerk die gouden draad van het zaligmakende werk zien lopen door alle duisternis heen.

Haast u dan om uws levens wil. God vraagt naar Zijn eigen werk. Waag het niet met wat eigen werk. Het zal ook niet baten, als u zult kunnen zeggen: dat kind van U en die dominee hebben het van me geloofd. Dan zal Hij zeggen: Ik heb u al toen u jong was laten leren: Het is beter als we om redding wensen, te vluchten tot des Heeren macht, dan dat men ooit vertrouwd op mensen, of zelfs van prinsen hulp verwacht.

Ik heb het nooit geloofd, gaat weg van Mij.

Vraag om een zaligmakend werkje; al zou dat geen mens geloven en de Heere gelooft het, dan zal dat de lof toebrengen aan Hem, nu en tot in eeuwigheid. Amen

Psalm 79:7 (oude rijm)